

פרוטוקול מס' 6

מישיבת ועדת הכנסת
מיום ג', י"ד בטבת תש"ל - 23.12.69, בשעה 8.30

נ כ ח ו :

חברי הוועדה:

מ. ברעם - היו"ר
א. אנקוריון
ר. ארזי
ש. ארליך
מ. ביבי
ש.י. גרוס
ז. המר
א. הראל
א. זילברברג
א. חביבי
י. נבון
מ. נסים
א. עופר
א. רזיאל-נאור
י. נחושתן

מוזמנים:

ח. ליאור - מזכיר הכנסת
ק. ארן - סגן מזכיר הכנסת
ז. שר - יועץ משפטי

מזכירת הוועדה: מ. ברפי

רשמה: נ. רינגלר

סדר-היום:

- א. העברה לוועדה מתאימה - 1. חוק הנוער (שפיטה, ענישה ודרכי טיפול), תשכ"ט-1969; 2. חוק לתיקון פקודת העבריינים הצעירים, תשכ"ט-1969.
- ב. הצעת יושב-ראש הוועדה בענין חלוקת הצעות-לסדר-היום והצעות חוק פרטיות בין הסיעות.
- ג. המלצות הוועדה על בחירת יושב-ראש ועדת הכלכלה ויושב-ראש ועדת החינוך והתרבות.
- ד. הקצבת זמן לדיון בהודעה הממשלה ביום ב', כ" טבת תש"ל - 29.12.69.
- ה. זיכרון הוצאת דברי הכנסת.

היו"ר מ. ברעם:

אני פותח את הישיבה.

- א. העברה לוועדה מתאימה - 1. חוק הנוער (שפיטה, ענישה ודרכי טיפול), תשכ"ט-1969;
 2. חוק לתיקון פקודת העבריינים הצעירים, תשכ"ט-1969

קיבלתי מכתב ממזכיר הכנסת, מר חיים ליאור, בזו הלשון: "הנני להודיעך, כי בישיבת הכנסת מיום ח' בטבת תש"ל - 17.12.69, הוחלט להטיל על ועדת הכנסת שתקבע את הוועדה שתדון בחוקים דלהלן: 1. חוק הנוער (שפיטה, ענישה ודרכי טיפול), תשכ"ט-1969;
 2. חוק לתיקון פקודת העבריינים הצעירים, תשכ"ט-1969."

לשני חוקים אלה יש אספקט סוציאלי ואספקט משפטי, לכן מתקבל על הדעת שתקום ועדה משותפת של ועדת השירותים הציבוריים וועדת החוקה, חוק ומשפט, אשר תדון בנושא.

אני מציע להעביר את הדיון בשני החוקים לוועדה משותפת של ועדת השירותים הציבוריים וועדת החוקה, חוק ומשפט, אשר בראשה תעמוד יושבת-ראש ועדת השירותים הציבוריים.

הוחלט: להעביר את הדיון בשני החוקים לוועדה משותפת של ועדת השירותים הציבוריים וועדת החוקה, חוק ומשפט, אשר בראשה תעמוד יושבת-ראש ועדת השירותים הציבוריים.

מ. נסים: מה יהיה מספר החברים בוועדה המשותפת?

היו"ר מ. ברעם: לישיבה הבאה של הוועדה אגיש הצעה על מספר החברים בוועדה המשותפת וכן על ההרכב הסייעתי שלה.

- ב. הצעת יושב-ראש הוועדה בענין חלוקת הצעות-לסדר-היום והצעות-חוק-פרטיות בין הסייעות

אני מציע לוועדה להעלות את מספר ההצעות ל-49 הצעות לסדר-היום ו-49 הצעות חוק פרטיות (במקום 34 הצעות לסדר-היום ו-34 הצעות חוק פרטיות בכנסת הששית).

הצעה מבוססת על העקרונות הבאים:

1. ההצעה היא לתקופת מושב החורף (נובמבר 1969 עד אפריל 1970);
2. מתן עדיפות לסייעות האופוזיציה על-פני סייעות הקואליציה;
3. לכל סיעה נקבע מינימום של 2 הצעות במחזור לתקופה הנ"ל;
4. כל סיעה רשאית להגיש לא יותר מ-2 הצעות העומדות לרשותה, בשבוע אחד;
5. על כל 4 חברי הכנסת מסייעות הקואליציה תהיה רשות להגיש הצעה אחת;
6. על כל חבר אחד מסייעות האופוזיציה תהיה רשות להגיש הצעה אחת;
7. ההצעה מבוססת על הגשת 6 הצעות בשבוע;

היו"ר מ. ברעם:

8. סיעות הקואליציה שלא תשתמשנה עד סוף מושב החורף בזכותן להעלות הצעות, תעבור הזכות לאותו מספר הצעות לחלוקה בין סיעות האופוזיציה, שתזדקקנה לכך, לפי המפתח המוצע על ידי: (סיעות הקואליציה: אמת - 14; גח"ל - 7; מפד"ל - 3; ל"ע - 2; שיתוף ואחווה - 2; קידמה ופתוח - 2; סיעות האופוזיציה: אג"י - 4; ע"מ - 4; רק"ח - 3; העולם הזה - 2; פא"י - 2; המרכז החפשי - 2; סק"י - 2).

9. חלוקה זאת היא לנסיון עד תחילת מושב הקיץ תש"ל - 1970. בחודש מאי תשוב ועדת הכנסת ותדון במפתח החלוקה של ההצעות לסדר-היום ושל הצעות-חוק פרטיות בין הסיעות להבא.

10. הצעות דחופות לסדר-היום אינן באות

במנין ההצעות הרגילות.

ש. ארליך: מדוע למערך יש 14 הצעות ולא 13 הצעות, כמו בכנסת הששית?

היו"ר מ. ברעם: למעשה לאמ"ת יש למעלה מ-14 הצעות, כי בהצעה של 34 לא היו שתי הסיעות הערביות: שיתוף ואחווה וקידמה ופתוח. אני חייב לציין כי אינני יודע, וגם חברים אחרים אינם יודעים, מדוע נקבעו 34 הצעות לסדר היום ו-34 הצעות חוק פרטיות. החשבון שלי היה לתת עדיפות בעיקר לסיעות האופוזיציה. סיעה גדולה לא יכולה להגיש למעלה משתי הצעות בשבוע. ההצעה מבוססת על הגשת 6 הצעות בשבוע, וזאת נמליץ בפני הנשיאות.

י. נחושתי: מדוע לסייעת שיתוף ואחווה נקבעו 2 הצעות וכן גם לסייעת קידמה ופתוח?

היו"ר מ. ברעם: קבעתי כי לכל סיעה יהיה מינימום של 2 הצעות, כי הצעה אחת אינה נראית לי.

מ. ביבי: אני סבור שיש²³ לסודי אחד ברור השונה בין הקביעה של הוועדה בכנסת הששית לבין הקביעה המוצעת כאן: בעוד שההצעה של ועדת הכנסת בקדנציה הקודמת לא היתה בנויה על קריטריונים ברורים והיתה פרי של הסכם שרירותי, הרי ההצעה המוצעת לפנינו היא הצעה הבנויה על קריטריונים ברורים. אם חבר-הכנסת נחושתי שאל מדוע לסייעת שיתוף ואחווה יש שתי הצעות ולסייעת קידמה ופתוח יש שתי הצעות, התשובה שניתנה לו על-ידי היושב-ראש לא היתה מדוייקת, כי מה שנקבע פה הוא שכל סיעה - בין אם היא אופוזיציונית ובין אם היא קואליציונית - מקבלת על כל חבר-הכנסת הצעה אחת; היות ולסיעות הערביות יש שני חברי-כנסת בכל סיעה הם יקבלו שתי הצעות, וזאת מכיוון שהעקרון של הצעה אחת לא נראה נכון.

לא נראה לי העקרון השמיני של היושב-ראש. אני מציע שאם סיעות הקואליציה לא תשתמשנה עד סוף מושב החורף בזכותן להעלות הצעות זכותן תתבטל ולא תעבור לחלוקה בין סיעות האופוזיציה, והמחזור יתחיל מחדש. אני מציע שהזכות תתבטל כעבור חודשיים. אני חושב שבדרך זו מתקנים אנו את המצב.

היו"ר מ. ברעם: אם תקבע הגבלה של חודשיים אי-אפשר יהיה לנצל את הזכות אפילו אם רוצים בכך.

מ. ביבי: אני בכל זאת עומד על הצעתי.

כן לא נראה לי שהצעות דחופות לסדר-היום לא תובאנה במנין ההצעות הרגילות.

מ. נסים: אני מקבל את העקרון השמיני של היושב-ראש, אך אינני יכול לקבל שעקרון דומה יחול לגבי סיעות קואליציוניות. עלינו לדעת בכידור פעם אחת אם הסיעות הערביות הן בתוך המערך או לא.

היו"ר מ. ברעם: הודעתי בוועדה המסדרת כי הסיעות הערביות לא בתוך המערך, הוא הדין לכל דבר.

ט. נסיים: אם כך גם ענין מקומות הישיבה צריך להיות מושפע מכך.

אין סיבה בקרבי על כך שהסיעות הקטנות תקבלנה שתי הצעות, אך הפרופורציה בין סיעות הקואליציה אינה מתאזנת כראוי. יש להביא בחשבון את הזיקה בין הסיעות הערביות לבין המערך, והדבר מתבטא בהשתתפותם המתמדת בישיבות סיעת המערך וידיעה באמצעות העיתונות. לא ייתכן שהפרופורציה תשאר כמו שהיא.

אני מבקש שהיושב-ראש יתקן את ההצעה בכיוון של הוספת שתי הצעות לגח"ל מתוך יוזמתו מאילו סיעות להוריד שתי הצעות. העקרון צריך להיות איזון בין סיעות הקואליציה.

ש. ארליך: יושב-ראש הוועדה גילה בהצעתו גישה ליברלית לסייעות האופוזיציה. אני מציע לחבר-הכנסת ביבי ללכת בעקבות הצעת יושב-ראש הוועדה. נראה לי שההצעה המוצעת ועקרונותיה נותנים אפשרויות גיוון ולא בולמים את פי האופוזיציה.

נראה לי שהעקרון השמיני של היושב-ראש זקוק לשיקול דעת נוסף. אני חושש שהקואליציה, או לפחות חלק ממנה, לא תנצל, או עלולה שלא לנצל את המכסה שנקבעה לה וזאת לא מסיבות של חוסר יוזמה, אלא מסיבות של משמעת קואליציונית. אם תנתן אפשרות וחופש לכל סיעות הקואליציה - בבקשה, אך כיוון שאני מביא בחשבון שיכולה להיות גם הגרלה, נראה לי שמעייף 8 זקוק לשיקול דעת נוסף.

א. הראל: באשר להצעות חוק פרטיות - יש להתייחס אליהן בכל כובד הראש ולעבוד עליהן. לפי דעתי מכסת הצעות החוק הפרטיות מספקת, החברים לא ירחיבו את המסגרת וידברו לענין; בעוד שהצעות לסדר-היום הן דבר חולף.

לפי דעתי, גם אם מורגשת בהצעת יושב-ראש הוועדה גישה מתקדמת לגבי האופוזיציה אי-אפשר לדעת כיצד מתפתחים עניינים, יש בהצעה משום מניעת דברים שאולי רצוי שהכנסת תטפל בהם ורצוי לתת לאופוזיציה אפשרות נוספת. אני מציע להרחיב את מסגרת ההצעות לסדר-היום מעבר למכסה שנקבעה בהצעת יושב-ראש הוועדה, כי אם הרוב לא ינצל את זכותו להעלות הצעות תיטתם האפשרות של התקדמות. אם מחזור שלם מסתיים יתחיל מחזור חדש. יש לקשור סעיף זה עם כל ההצעה; לכן יש להפריד בדיון בין הצעות לסדר-היום לבין הצעות חוק פרטיות.

ש. י. גרוס: להצעתו של היושב-ראש יש גישה מתקדמת. העקרון השמיני של היושב-ראש מתקבל על הדעת. לסייעת אג"י מוצעות 4 הצעות לסדר-היום ו-4 הצעות חוק פרטיות. אני מציע שאם סיעה מסויימת לא תנצל את מכסת הצעות החוק שנקבעה לה היא תוכל להעלות במקומן הצעות לסדר-היום. אם הצעתי זו תתקבל אתמוך בהצעת יושב-ראש הוועדה.

ז. המר: אני מקבל בכרחה את היתרונות שההצעה הזאת מעניקה לסייעות הקטנות.

אני מציע: א) שתוקף ההצעה יחול מהיום ולא באופן דיטרואקטיבי; ב) שהסיעה תוכל לבחור לה מתוך המכסה הכוללת של הצעות לסדר-היום והצעות חוק פרטיות העומדת לרשותה את המספר הרצוי לה להצעות לסדר-היום והצעות חוק פרטיות. נניח שיש לסייעה 3 הצעות חוק פרטיות ו-3 הצעות לסדר-היום, היא תוכל להגיש 5 הצעות לסדר-היום והצעת חוק אחת בלבד.

י. נחושתן: לעקרון השמיני של היושב-ראש אין לפי דעתי שום הגיוון ושום משמעות. אם מדובר על כך שסייעות הקואליציה שלא תשתמשנה עד סוף המושב בזכותן להעלות הצעות, תעבור זכותן לסייעות האופוזיציה, מתי תעבור הזכות לאופוזיציה?

א. עופר: אני מקבל את הקווים הכלליים של העקרונות. מביין אצ"י שיש הבחנה בין סיעות קטנות ובין סיעות גדולות, בין סיעות הקואליציה לבין סיעות האופוזיציה. אני מקבל אותה חלוקה העומדת לעצק ועדת החוץ והבטחון וועדת הכספים לגבי

א. עופר:

הסיעות הגדולות. אני מציע זכות נוספת של 50% לאופוזיציה, ולסיעה הקטנה ביותר מינימום של 2 הצעות.

אינני שבע רצון מהניסוח של העקרון השמיני. אני מציע כי סיעה שלא השתמשה בזכותה להעלות הצעות - זכותה תתבטל ולא תעבור לסיעה אחרת. העלאת הצעות היא זכות ולא חובה.

הצעות לסדר-היום העולות בכנסת עוברות לדיון בוועדות או יורדות מסדר-היום; באשר להצעות חוק פרטיות - בקדנציה אחת אי-אפשר להעמיד 49 הצעות חוק פרטיות, הישג הוא אם עוברות 3-2 הצעות חוק פרטיות בקדנציה אחת. נראה לי שאם תהיינה פחות הצעות לסדר-היום ויותר הצעות חוק פרטיות אפשר יהיה לקבל זאת.

א. אנקוריון:

עלינו להבחין בין הצעות לסדר-היום לבין הצעות חוק פרטיות. אני שלם עם כך שיש לשמור על שתי ההצעות השונות ולא לערבב מין שאינו במינו.

לפי דעתי הצעה זו מרחיקה לכת לקראת האופוזיציה, אך לאחר ישיבה מוקדמת בסיעה הטלנו על יושב-ראש הוועדה להביא הצעה ברוח הדברים שנשמעו. רוח הדברים היתה לתת לאופוזיציה יתרון. אני מקבל את הצעת היושב-ראש אף על פי שהרגשתי היתה שההצעה מרחיקת לכת. אני שלם עם ההצעה בשלמותה.

אינני יכול להבין את תביעות החברים מסיעת גח"ל לגבי ההצעה הזאת. סיעת גח"ל מקבלת בהצעה זו יתרון; דין הסיעות הערביות הוא כדין כל סיעה אחרת - המינימום הוא 2 הצעות.

אני מתנגד לעקרון השמיני של היושב-ראש. העקרון השמיני הוא מיותר ואינו פוגע בשלמות ההצעה של היושב-ראש. אינני רוצה שסעיף זה ישמש תקדים. אינני מסתפק בכך שנאמר כי חלוקה זו היא לבטח. יושב-ראש הוועדה יצא מתוך הנחה שהייגה 6 הצעות בשבוע והדבר מחייב להקדיש זמן צוטף לעבודה ולא לעזוב מוקדם את אולם המליאה. ריאלית יהיה לתכנן את עבודת המליאה ביום ד' מסעה 11.00 עד השעה 14.00 ולא עד השעה 15.00, אך אז חייבים לשמור שההצעה לסדר-היום לא תעלה על חצי שעה, כולל דברי השר.

א. זילברברג:

גיטת ההצעה ליברלית כלפי האופוזיציה, וזאת מתוך כך שיצאנו מתוך הנחה שיש לתת ביטוי לאופוזיציה. מתוך אותה הנחה קבענו גם לגח"ל 50% מתוך אמ"ת.

אני חושב שאי-אפשר לאחד את ההצעות לסדר-היום והצעות החוק הפרטיות. במקרה שלא מנצלים את ההצעות לסדר-היום לא ניתן להמירן בהצעות חוק פרטיות, או להיפך. עצם העובדה שהבאנו בחשבון 49 הצעות לסדר-היום ו-49 הצעות חוק פרטיות, ולא 98 הצעות לסדר-היום והצעות חוק פרטיות אומרת שיש חלוקה בין שתי ההצעות ויש להבדיל ביניהן.

י. גולן:

אני מברך על עצם הרצון להחיות את כל העניין הזה. האמת ניתנה להאמר שעקרונית הייתי נגד כל ההסדר הזה. בכנסת הששית היה יום ד' יום חשוב ביותר, אך בגלל ניצול לרעה של סיעה אחת או שתיים אי-אפשר להמשיך בזה, אילו לא הניצול לרעה היה אפשר להמשיך בכך, כי ההצעות לסדר-היום משקפות את החיים במדינה. העקרון של העדפת האופוזיציה הוא נכון.

העקרון השמיני אינו נראה לי. הבעיה היא כיצד לאפשר גם לסיעות הקואליציה לחיות חיים פרלמנטריים חופשיים. אם נסגור את ההצעות לסדר-היום אין אפשרות לסיעת קואליציה לחיות בחופשיות.

אני מציע: א) אם לא לבטל את העקרון השמיני אזי להוציא את סיעות: מפד"ל, ל"ע, שיתוף ואחווה וקידמה ופתוח מסעיף 8; ב) אני מצטרף להצעה לא להפריד בין הצעות לסדר-היום לבין הצעות חוק, אלא להשאיר את העניין לשיקול דעת הסיעות. אם סיעה מסוימת מעוניינת להעלות רק הצעות לסדר-היום במקום הצעות חוק שתהיה

י. נבון:

אני מוצא מעלות אחדות בהצעה הזאת ושני ליקויים שאולי אפשר לתקנם.

המעלות הן: א) ניתן כאן ביטוי לדעה שהושמעה להכיר בהצעות לסדר-היום כמכשיר אופוזיציוני בעיקרו. ל-102 חברי-הכנסת מסייעות הקואליציה יש 30 הצעות לסדר-היום ולאופוזיציה יש 19 הצעות לסדר-היום, הפרופורציה די טובה;

ב) אינני חושב שאפשר להמיר הצעות חוק פרטיות בהצעות לסדר-היום. אי-אפשר להפוך זאת לענין אחד. ראשית, נקבע בתקנון כי פעם בשבועיים תהיינה הצעות לסדר-היום ופעם בשבועיים תהיינה הצעות חוק פרטיות. כיוון שזו תחילת כנסת חדשה ראשית הממשלה לעכב דיון בהצעות חוק למשך חודשיים.

ג) גח"ל נהנתה בעבר מסעיף 8. יכול מאוד לקרות שכאשר נגיע לחודש אפריל תשארנה למערך 4 הצעות לסדר-היום ולא תהיה ~~מדיניות~~ אפשרות להגיש למעלה מ-2 הצעות לסדר-היום, אז תחולקנה שתי ההצעות האחרות לאופוזיציה; לכן אני תומך בסעיף 8.

ד) לגבי הצעות לסדר-היום: 1) עלינו לזכור כי נוסף להצעות הרגילות יש הצעות דחופות לסדר-היום שאינן באות במנין ההצעות הרגילות; 2) לפי הנוהג, כאשר יש ישיבה בכנסת שאין לה נושא, או שהזמן איננו מנוצל אפשר להעלות הצעות לסדר-היום, פירוש הדבר: פתח נוסף להצעות לסדר-היום. אינני מציע לגעת בהצעות חוק פרטיות.

אני מציע לא לשנות את החלוקה שנקבעה בהצעת היושב-ראש. תינתן אפשרות לבדוק את החלוקה בסייעות.

ברצוני להציע סעיף נוסף: כל סיעה שלא ניצלה את זכותה להעלות הצעות תהיה ראשית להעניק זכות זו לסיעה אחרת בראות עיניה. אם הקואליציה כולה לא ניצלה זכותה להעלות הצעות היא תוכל להעביר זכותה לאופוזיציה. שתהיה אפשרות העברת הזכות מרצונה לסיעה אחרת. כלומר, במסגרת סיעות הקואליציה יכולה סיעה להעניק זכות זו לרשותה וכן גם במסגרת סיעות האופוזיציה.

הליקויים הם: א) העקרון השביעי של היושב-ראש אומר: ההצעה מבוססת על הגשת 6 הצעות בשבוע. לפי החשבון שלי יארכו 6 הצעות לסדר-היום כ-4 1/2 שעות. צריך יהיה להגביל את משך תשובתם של השרים, בנושא זה הנהוג הדבר במספר פרלמנטים בעולם. אני עוד מציע הצעה זו רשמית בוועדה. אין לי פתרון להצעה של 6 הצעות בשבוע, 6 הצעות הן הרבה מאוד. יכול להיות שהפתרון יימצא בהגבלת משך תשובתם של השרים.

ב) המחזור של 49 הצעות לסדר-היום ו-49 הצעות חוק פרטיות הוא גדול. אינני מציע שום הצעה, אך אני ממליץ בפני החברים לנסות למצוא הצעה כדי להגיע למחזור קטן יותר.

לסיכום: אני מקבל את ההצעה כמו שהיא בתוספת ההצעות שהצעתי לתיקונה.

ר. ארזי:

לגבי הצעתו של חבר-הכנסת נבון על הגבלת משך תשובת השרים: עלינו להציע הצעה ולהביאה בפני הממשלה. בהצעה יאמר כי תשובת השר לא תארך למעלה מ-10-15 דקות; אך זאת בתנאי שגם חברי-הכנסת יקבלו עליהם סייגים מסויימים: א) אם כמה חברי-הכנסת מציעים הצעה פוליטית לכל אחד מהם יכולים להיות אספקטים שונים, אך אם ישנה זהות בין ההצעות תותר סיעה אחת על הצעתה הזו וזאת תוך הסכמה הדדית; ב) שתהיה הדברות בין הסייעות אם להעביר את ההצעה לדיון בוועדה או להסירה מסדר-היום כדי שלא כל חבר-הכנסת יעלה, יינמק וינאם שוב על אותו נושא. בוועדות ניתנת אפשרות לכל חבר-הכנסת להביע את דעתו; אם מחליטים להוריד את ההצעה מסדר-היום אין זו סיבה לנאום, אלא אפשר להצביע. אם נקבל את ההסדר הזה ונשתדל לבצעו בדרך של הסכמה הדדית והדברות בין הסייעות תהיה אפשרות להעלות 5-6 הצעות בשבוע.

ד. ארזי:

באשר ליוזמה התחיקתית: אין בשום פנים להסיר הצעות חוק פרטיות בהצעות לסדר-היום. היוזמה התחיקתית היא מוגבלת בהחלט, כי אין נטייה מצד השרים לאפשר יוזמה תחיקתית. השרים מעכבים הצעות חוק פרטיות של חברי-הכנסת עד אשר הם מכינים הצעת חוק שמופיעה אולי כעבור שנתיים. חבר-הכנסת בא עם יוזמה תחיקתית כאשר הממשלה לא באה ביוזמה כזאת.

א. רזיאל-באור:

אני מעריכה את הטורח שהיושב-ראש נטל על עצמו והכין את ההצעה הזאת; עם זאת חושבת אני כי מעורבים כאן כמה יסודות. אני מעריכה את הרצון לבוא לקראת האופוזיציה, אך זהו רק אלמנט אחד.

האלמנט השני עליו צריך לחשוב הוא מידת חיוניותה של הכנסת. הכנסת כבולה מעט מבחינה פרלמנטרית על-ידי העובדה שישנה קואליציה רחבה וצריך לתת מרחב מחיה רב יותר לחיים הפרלמנטריים, גם אם ישנה קואליציה רחבה יש מגוון רחב של דעות והשקפות וצריך לתת גם אפשרות לבטא מחשבות ורעיונות של חברי-הכנסת והאמצעים העומדים לרשותם הם: שאילתות, הצעות לסדר-היום והצעות חוק. בענין השאילתות הגענו לאינפלציה ולעומת זאת בלמנו את ההצעות לסדר-היום. חבר-הכנסת גולן הזכיר את הניצול לרעה, האם בגלל ניצול לרעה של סיעה אחת או שתיים על כל חברי-הכנסת לבלום את פעילותם הפרלמנטרית?

לדעתי, אי-אפשר לקבוע שכל הצעה תאריך חצי שעה, כי אז יעלו השרים ויענו ב"כן" ו"לא" בלבד. הציבור היה רוצה שלדברים האלה יהיה ביטוי בכנסת. נכון שהשרים מרחיבים לעיתים את הדיבור, אך התשובה המכובדת של השר היא חצי דיון וחבר-הכנסת שהעלה את הענין מרגיש שהעלה ענין חשוב שיש לשר מה לומר עליו. זהו שירות טוב גם לחבר-הכנסת וגם לציבור. אינני מציעה לגזור גזירות כאלה.

אפשר להגיש 6 הצעות בשבוע על-ידי כך שחברי-הכנסת יעבדו יותר. יום ד' צריך להיות יום עבודה של הכנסת ועל חברי-הכנסת להתרגל לכך ולשבת עד השעה 16.00 בכנסת.

א. חביבי:

אני מציע לתת אפשרות של נסיון בלי שום קביעה ולראות כיצד יפול דבר ובאפרייל נשוב ונדון בנושא.

ברצוני לברך את יוזמת יושב-ראש הכנסת שהזמין את נציגי הסייעות.

אני מציע שנמשיך באותו הסדר כפי שהיה בכנסת החמישית ונבקש את יושב-ראש הכנסת לעזור בחלוקה, להיות פוסק, לשמוע תלונות ובצורה הזו יכולים אנו לבלום ניצול לרעה.

אני מבין שלא נחליט היום ויכול להיות שאפילו בישיבה הבאה לא נגיע לכלל החלטה.

י. נבון:

יש להביא בחשבון שכאשר דנים על התקציב אין הצעות לסדר-היום ואין הצעות חוק פרטיות, כך שהחשבון שלנו היה טוב למושב הקיץ.

לא הייתי רוצה שהוועדה תחליט על מספר מסויים וכפי שייקבע כך זה יפעל. אני רוצה שנדע כי זהו שלד שאין לו שום סיכוי להתקיים עד אפריל 1970.

אני מציע שנקבל את הצעת היושב-ראש מתוך ידיעה ברורה שהיא לא תתגשם כך. יכול להיות שנגיע להדברות פראקטית אחרת.

היו"ר ס. ברעם:

אני מתנגד לכך שנחזור בנו מהשיטה שנקבע מראש הסדר בענין זה. אינני מאמין בהדברות הזאת. ההדברות יכולה להיות גם עם הסייעות הגדולות ואז תהיה התחרות. ההצעה המונחת לפנינו נותנת ביטוי רב יותר לחברים. אני מציע שלא נחזור בנו.

היו"ר מ. ברעם:

הערתו של חבר-הכנסת נבון בענין התקציב נכונה. אינני רואה שהתקציב יוגש לפני המחצית השנייה של חודש פברואר, ישארו לנו כחודש וחצי להצעות לסדר-היום והצעות חוק פרטיות.

אני בעד הגשת 6 הצעות בשבוע שיארכו

כ-4 1/2 שעות.

לגבי מספר ההצעות לסדר-היום: יצאתי מנקודת דאגה אחת שיש לקבוע מינימום של 2 הצעות לסייעות הקטנות. הגדלנו את מספר ההצעות בסך הכל בשליש. לא נראה לי שנוכל להקטין את המספר.

באשר לסעיף 8: סעיף 8 היה קיים בנוהג הקודם ולכן אל לנו למחוק. אם הסייעות תבצלנה את זכותן - מה טוב, אם לא - מדוע צריכה להיות צרות עין? מדוע לבטל את היום המוקדש להצעות של חברי-הכנסת? סעיף 8 הוא הגיוני, טוב, ומאפשר לנו שנדע שבזה מסתיים המחזור, אחרת יחשוב המערך שיש לו יותר מדי הצעות ויום אחד יוקדש רק להצעות למערך.

אני מוכן לקבל את התיקון שהציע חבר-הכנסת נבון לסעיף 8. אבקש את היועץ המשפטי לבסח את התיקון ברוח הצעתו של חבר-הכנסת נבון.

הצעתי חלוקה זו לנסיון ואין חלוקה זו משמשת כל תקדים. לקראת הקיץ נבחן מחדש את הנושא.

אני מציע להשאיר את סעיף 10 מכיוון שגם בכנסת הששית היה נוהג כזה ואי-אפשר להגביל לגמרי את היוזמה.

לסיכום: אני מציע לקבל את התיקון של חבר-הכנסת נבון שינוסח באופן משפטי; לסעיף 9 מציע אני להוסיף כי החלוקה היא לנסיון ללא תקדים; סעיף 10 ישאר כמו שהוא. אינני מציע להמיר הצעות חוק פרטיות בהצעות לסדר-היום.

בשבוע הבא נערוך הצבעות.

ג. המלצות הוועדה על בחירת יושב-ראש ועדת הכלכלה ויושב-ראש ועדת החינוך והתרבות

קיבלתי הודעה מסייעת גח"ל האומרת: "סייעת גח"ל מתכבדת להציע את חבר-הכנסת אברהם כץ לתפקיד של יושב-ראש ועדת החינוך והתרבות", ולגבי ראשות ועדת הכלכלה: "המלצת סייעת גח"ל ליושב-ראש ועדת הכלכלה ניתנת בזאת לחבר-הכנסת אברהם שכטרמן".

ה צ ב ע ה

א. להמליץ על חבר-הכנסת אברהם שכטרמן כיושב-ראש ועדת הכלכלה;

ב. להמליץ על חבר-הכנסת אברהם כץ כיושב-ראש ועדת החינוך והתרבות.

ד. הקצבת זמן לדיון בהודעת הממשלה ביום ב', כ' טבת תש"ל - 29.12.69

הממשלה מתכוונת למסור ביום ב' הבא הודעה מדינית והממשלה אינה מתנגדת לעריכת דיון בהודעת הממשלה. אבקש את החברים להציע הצעות להקצבת זמן לדיון.

י. נבון: אני מציע להקציב שעתיים לדיון בהודעת הממשלה, כי בשבוע שעבר היה דיון מלא.

מ. נסיים: אני מציע להקציב 3 שעות לדיון.

הנושא ראוי ל-5 שעות. הדיון בשבוע
שעבר היה פנימי, ואילו נושא הדיון בשבוע

א. רזיאל-נאור:

הבא הוא כלפי חוץ.

אני מציע להקציב 4-5 שעות לדיון וזאת
מכיוון שהפעם דרוש וחשוב שהכנסת תוכל לבוא

א. הראל:

לידי ביטוי מלא.

אני מציע שנתפטר על 3 שעות. צריך שיהיה
אפקט. כולם מעוניינים שהדיון יסתיים

היו"ר מ. ברעם:

באותו ערב.

ה צ ב ע ה

הוחלט: להקציב 3 שעות לדיון בהודעת ראש הממשלה.
שתימסר ביום ב', כ' סבת תש"ל - 29.12.69.

ה. זירוז הוצאת דברי הכנסת

סגן מזכיר הכנסת, הגב' אבן פנתה במכתב
למזכיר הכנסת, מר ליאור וזה לשון המכתב: "ב-11.6.68 החליטה ועדת
הכנסת, בעקבות פנייתי, להעמיד את פרק הזמן הביתן לחברי הכנסת לתיקון
נאומיהם במליאה על 10 ימים. ואכן, הודות להחלטה זו צומצם הפער
בין מועד הישיבה ומועד הופעת החוברת. אולם, הנסיון הוכיח שעשרה
ימים פירושה שבועיים של עיכוב ועל כן בקשת המערכת היא להעמיד את
פרק הזמן הזה על שבוע בלבד."

אני מציע להיענות לבקשה.

הוחלט: חברי-הכנסת חייבים להחזיר את הסטנוגרמה
תוך 7 ימים. כל סטנוגרמה שלא תוגש
למערכת תוך 7 ימים תעבור עריכה של עורך
דברי הכנסת.

הישיבה נבעלה בשעה 10.10.